

УДК 347.922

ВІДМОВА У ВІДКРИТТІ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ТА КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

Водоп'ян Т.В., Кубай І.Ю.

Навчально-науковий інститут права

Національного університету водного господарства та природокористування

В статті розглянуто проблемні питання відкриття провадження у цивільній справі, а також питання відмови у відкритті провадження у справі та касаційного провадження. Досліджено підстави для відмови у відкритті провадження, які визначені у цивільним процесуальним законодавством, дано характеристику та правовий аналіз зазначених підстав. Висвітлено теоретико-правові прогалини в цивільному законодавстві щодо відмови у відкритті провадження у справі, які складають труднощі у практичному застосуванні судом. Проаналізовано підстави для відмови у відкритті касаційного провадження. Обґрунтовано проблемність застосування такої підстави відмови у відкритті касаційного провадження як необґрунтованість касаційної скарги.

Ключові слова: відкриття провадження, підстави для відмови у відкритті провадження, касаційне оскарження, відмова у відкритті касаційного провадження, позовна заява.

Постановка проблеми. Згідно ст. 55 Конституції України [1] та ст. 7 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» [2] кожному гарантується захист його прав, свобод та законних інтересів належним, безстороннім і справедливим судом. Проте недосконалість процесуального законодавства допускає виникнення різного роду неврахованих юридичних перепон, які унеможливають здійснення правосуддя. Ці проблеми існують на різних стадіях цивільного процесу. Нажаль, певні труднощі правової природи виникають ще на стадії відкриття провадження у цивільній справі.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Питання доступу правосуддя ще на стадії відкриття провадження у справі різних видів судочинства досліджували такі науковці: М.І. Балюк, В.І. Бобрик, В.В. Комаров, Д.Д. Луспеник, С.В. Сенік, В.І. Тертишніков, М.Й. Штефан та інші. Проте проблема відмови у відкритті провадження в цивільній справі, касаційного провадження ґрунтовного дослідження та аналізу не отримала.

Мета статті полягає у аналізі підстав для відмови у відкритті провадження у справі, касаційного провадження, юридичних підстав, які обумовлюють постановлення судом ухвали про відмову у відкритті провадження у справі на різних стадіях цивільного процесу та окреслення правових наслідків процесуальної дії у вигляді відмови у відкритті провадження у справі.

Виклад основного матеріалу. На стадії відкриття провадження у справі процесуальна діяльність суду має неабияке значення для реалізації самого права на судовий захист та забезпечення виконання завдань та мети цивільного судочинства. Саме на етапі відкриття провадження або відмови у його відкритті вирішується питання про наявність умов, з якими закон пов'язує можливість розгляду судом конкретної цивільної справи.

У теорії цивільного процесу право на пред'явлення позову пов'язують з наявністю певних передумов. Науковці по-різному класифікують останні. Зокрема, О.А. Логінов виділяє загальні та спеціальні передумови. До загальних

передумов, які стосуються всіх категорій справ автор відносить:

- наявність у позивача цивільної процесуальної правоздатності, що дозволяє йому бути стороною у процесі;

- позовна заява підлягає розгляду і вирішенню судами у порядку цивільного судочинства;

- відсутність рішення суду, що набрало законної сили, ухваленого у тотожній справі, тобто у спорі між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, чи ухвали суду про прийняття відмови позивача від позову або про затвердження мирової угоди сторін, а також відсутність у провадженні цього чи іншого суду тотожної справи;

- відсутність рішення третейського суду, прийнятого у межах його компетенції, щодо спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, за винятком випадків, коли суд відмовив у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду або скасував рішення третейського суду і розгляд справи у тому самому третейському суді виявився неможливим.

Перші дві передумови називаються позитивними передумовами права на пред'явлення позову, інші відносяться до негативних передумов цього права [3].

Відкриття провадження у справі як процесуальна дія завжди пов'язана із передумовами права на пред'явлення позову, оскільки вони охоплюють обставини, з якими закон пов'язує виникнення і здійснення права на пред'явлення позову. Право на пред'явлення позову законом пов'язується із наявністю чи відсутністю певних обставин. Тож, відсутність однієї із зазначених вище передумов свідчить про неможливість реалізації права на пред'явлення позову і є підставою для відмови у відкритті провадження.

Слід зазначити, що перелік підстав для відмови у відкритті провадження, встановлений процесуальним законом є вичерпним.

Підстави для відмови у відкритті провадження чітко встановлені цивільним процесуальним законодавством, а саме у ст. 122 Цивільного про-

цесуального кодексу України (далі – ЦПК України) [4]. Крім зазначених в нормах законодавства підстав для відмови у відкритті провадження не допускаються відмова з наступних причин: у зв'язку з недостатністю доказів чи відсутністю доказів; пропуск строків позовної давності; недоведеності заявленої вимоги; непідсудності справи цьому суду та інших підстав визначених цивільно-процесуальним законодавством.

Не визначається підставою для відмови у відкритті провадження зазначення в позовній заяві неналежного відповідача, в такому випадку згідно п. 8 постанови пленуму Верховного Суду України № 2 від 12.06.2009 р. «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» [5], суд залучає первісного відповідача належним відповідачем або співвідповідачем.

Підставою для відмови є також зазначення в позовній заяві декількох вимог, які підлягають розгляду за правилами різних видів судочинства згідно ст. 16 та п. 1 ч. 2 ст. 122 ЦПК.

Розглянемо детальніше підстави для відмови у відкритті провадження, передбачені ч. 2 ст. 122 ЦПК України.

1. *Заява не підлягає розгляду в судах у порядку цивільного судочинства.* Вказана норма апелює до норм, які визначають цивільну юрисдикцію. У разі, якщо предмет чи об'єкт позову, суб'єктний склад, порушені права не належать до компетенції цивільного судочинства, то позовна заява повинна розглядатись компетентним судом іншої юрисдикції.

В деяких випадках, які прямо передбачені законодавством, суд відмовляє у відкритті провадження у справі, в якій всі елементи відповідають вимогам для розгляду судом, проте на даний момент не може розглядатись. Мова йде про позов про розірвання шлюбу, за поданням якого не можна відкривати провадження в період вагітності дружини та протягом одного року після народження дитини, крім випадків передбачених Сімейним кодексом України [6].

Слід погодитися з думкою, що норма ст. 15 ЦПК України встановлює загальну підсудність судів, які здійснюють цивільне судочинство, оскільки окреслює не тільки коло правовідносин, спори з яких підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства (цивільні, житлові, земельні, сімейні, трудові), а й інші правовідносин, крім випадків, коли розгляд таких справ проводиться за правилами іншого судочинства.

Крім того, серед правників висловлюється думка, що неправовий зміст вимоги є також підставою для відмови у відкритті провадження у справі. З цього приводу доцільно зауважити, що вимога, яка виникає із врегульованих правом відносин, але позбавлена судового захисту, стає незаконною в силу його прямої заборони, неправовою в розумінні відсутності права на її пред'явлення та вирішення. Своєю чергою, вимога, яка виникла із відношення, не передбаченого правом, як фактична, неправова, у випадку застосування до неї аналогії закону чи права стає правовою, законною у розумінні її вирішення та визнання з боку держави в особі суду чи іншого юрисдикційного органу. І як зазначено у доктрині, вимоги другого виду можуть набути якості правових, тому

необхідно в умовах сучасної правової системи визнати існування так званих неправових вимог як факультативної (спеціальної) передумови. При цьому як негативну передумову потрібно використовувати відсутність спеціальної заборони на розгляд та вирішення вимоги в порядку цивільного судочинства. Вимоги, розгляд і вирішення яких прямо не заборонено законом, за наявності інших передумов права на пред'явлення позову, повинні бути розглянуті по суті з ухваленням відповідного судового акта [7, с. 273].

2. *Є таке, що набрало законної сили, рішення чи ухвала суду про закриття провадження у справі у зв'язку з відмовою позивача від позову або укладенням мирової угоди сторін у спорі між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав.* Зазначена норма вказує на необхідність перевірки уже існуючих судових рішень по тій самій справі. Судді мають відкритий доступ до Єдиного державного реєстру судових рішень в якому вказано всю інформацію, за якою можна ідентифікувати справу і виключити її повторний розгляд. Проте не вирішеним є питання формального законного підтвердження в ухвалі отриманих даних з ЄДРСР на яке посилається суддя і що стало підставою для відмови у відкритті провадження у справі.

Крім того, відповідно до норми ч. 3 ст. 131 ЦПК України сторони до або під час попереднього судового засідання у справі, а якщо попереднє судове засідання у справі не проводиться, – до початку розгляду справи по суті, зобов'язані повідомити суд про всі відомі їм рішення судів, що стосуються предмету спору, а також про всі відомі їм незавершені судові провадження, що стосуються предмету спору.

3. *У провадженні цього чи іншого суду є справа із спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав.* Це положення застерігає «подвійний» розгляд того самого спору. Одним із принципів судочинства є право на перегляд та оскарження рішень судом вищої інстанції. Таким чином буде здійснюватись апеляційне оскарження на рішення суду першої інстанції, та касаційне на рішення апеляційної інстанції. Також, це положення забезпечує від розгляду того самого спору судами різного судочинства.

Відповідно до ст. 110 ЦПК позивач має право вибору судової установи за принципом територіальності. Тобто, при альтернативній підсудності позивач має право подати позов до суду за своїм місцем проживання, або за місцем проживання відповідача, або за місцем виконання договору, чи місцем знаходження майна щодо якого виник спір. При перевірці заяви на відсутність підстав для відкриття провадження, судді практично не можливо з'ясувати що в іншому суді розглядається аналогічна справа. Ймовірнішим видається вирішення цього питання на стадії попереднього судового розгляду, тобто вже після відкриття провадження у справі. В такому разі суд, керуючись п. 4 ч. 1 ст. 207 ЦПК України залишає заяву без розгляду.

4. *Є рішення третейського суду, прийняте в межах його компетенції, щодо спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав, за винятком випадків, коли суд відмовив у видачі виконавчого*

листа на примусове виконання рішення третейського суду або скасував рішення третейського суду і розгляд справи в тому ж третейському суді виявився неможливим. Згідно зі ст. 17 ЦПК України сторони мають право передати спір на розгляд третейського суду, крім випадків, встановлених законом. Згідно зі ст. 5 Закону України «Про третейські суди» юридичні та/або фізичні особи мають право передати на розгляд третейського суду будь-який спір, який виникає з цивільних чи господарських правовідносин, крім випадків, передбачених законом [8].

Сторони, які передали спір на вирішення третейського суду, зобов'язані добровільно виконати рішення третейського суду, без будь-яких зволікань чи застережень. Сторони та третейський суд вживають усіх необхідних заходів з метою забезпечення виконання рішення третейського суду. (ст. 50. Закону України «Про третейські суди»). Рішення третейського суду є остаточним і оскарженню не підлягає, крім випадків, передбачених цим Законом (ст. 51 Закону України «Про третейські суди»).

Отже, положення п. 4 ч. 2 ст. 122 ЦПК України є подібним до положення п. 2 ч. 2 ст. 122 ЦПК України в частині його практичного застосування. З'ясувати наявність рішення третейського суду, прийнятого в межах його компетенції щодо спору між тими самими сторонами про той самий предмет і з тих самих підстав суд зможе лише під час проведення попереднього або першого судового засідання, отримавши вказану інформацію після безпосереднього спілкування зі сторонами у справі, оскільки на відміну від рішень судів, що є органами державної влади, рішення третейських судів не включаються до єдиного реєстру, що могло би спростити суддям з'ясування цієї обставини та застосування її як підстави для відмови у відкритті провадження. У разі наявності вказаної обставини суд матиме всі підстави для постановлення ухвали про закриття провадження у справі у разі допуску позовної заяви до розгляду відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 205 ЦПК України.

5. Після смерті фізичної особи, а також у зв'язку з припиненням юридичної особи, які є однією із сторін у справі, спірні правовідносини не допускають правонаступництва.

Спір щодо особистих немайнових прав, порушених особою, яка на момент подачі заяви до суду визнана померлою підлягає відмові у відкритті провадження у справі. Так як ці права нерозривно пов'язані з особою і не можуть передаватись іншій особі [9]. Щодо юридичної особи, то її припинення настає в разі ліквідації, а також визнанні її банкрутом, яке полягає у визначенні господарським судом неспроможності боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури [10].

З'ясування факту неможливості правонаступництва в більшості випадків здійснюється під час попереднього судового засідання.

Статтею 328 ЦПК України передбачено такі підстави для відмови у відкритті касаційного про-

вадження: якщо заяву про поновлення строку на касаційне оскарження не буде подано особою в зазначений строк або наведені підстави для поновлення строку касаційного оскарження визнані неповажними; справа не підлягає касаційному розгляду у порядку цивільного судочинства; справа не переглядалася в апеляційному порядку; є ухвала про закриття касаційного провадження у зв'язку з відмовою цієї особи від касаційної скарги на це саме рішення чи ухвалу; є ухвала про відхилення касаційної скарги цієї особи або про відмову у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою цієї особи на це саме рішення чи ухвалу; касаційна скарга є необґрунтованою і викладені в ній доводи не викликають необхідності перевірки матеріалів справи.

Усі підстави, крім останньої є мають формальний характер та не залежать від розумової діяльності, волі судді, оскільки законом визначено конкретну формальну норму для відмови у відкритті провадження.

Деякі питання відкриття касаційного провадження у цивільній справі роз'яснені у Постанові Пленуму ВССУ від 14 червня 2012 року № 10 «Про судову практику розгляду цивільних справ у касаційному порядку» [11]. Особливістю цієї постанови є те, що вона, насамперед, призначена для уніфікації практики самих суддів ВССУ, які, як стверджує практика, є прихильниками різних напрямків при тлумаченні та застосуванні одних і тих самих норм права.

Однією з найбільших проблем касаційного провадження є дотримання строків на подання касаційної скарги, порушення яких без поважної причини (або за відсутності клопотання про поновлення строку) є підставою для відмови у відкритті касаційного провадження. Статтею 325 ЦПК України встановлено, що касаційна скарга може бути подана протягом двадцяти днів з дня набрання законної сили рішенням (ухвалою) апеляційного суду. В свою чергу відповідно до ст. 319 ЦПК України рішення або ухвала апеляційного суду набирають законної сили з моменту їх проголошення. Тобто з моменту проголошення рішення судом апеляційної інстанції починається перебіг строку на подання касаційної скарги.

Разом з тим за змістом ст.ст. 209, 218, 222, 321 ЦПК України у судовому засіданні може бути проголошено лише вступну та резолютивну частини рішення, а процесуальний закон надає право суду виготовити повний текст протягом п'яти днів з дня проголошення рішення. При цьому особам, які не були присутні на судовому засіданні, де було проголошено вступну та резолютивну частини рішення, повний його текст надсилається протягом двох робочих днів з дати його виготовлення.

Слід зазначити, що навіть у випадку, коли судді виготовили повний текст рішення вчасно (протягом 5 робочих днів), існують певні чинники об'єктивного та суб'єктивного характеру, які призводять до значного розриву в часі моментів проголошення рішення судом апеляційної інстанції та отримання копії цього рішення стороною чи представником, оскільки питання виготовлення копії рішення та її направлення сторонам здійснюється працівниками суду, які в свою чергу в силу різних причин можуть виконати вказані

дії невчасно. Зазначене часто призводить до отримання повного текст рішення або в останні дні строку на подання касаційної скарги або після закінчення такого строку. Зрозуміло, що якісне складення обґрунтованої касаційної скарги потребує певного часу, і отримавши копію рішення в останній момент, сторона (а частіше її представник) не завжди має достатньо часу для складення касаційної скарги. Втім у такому випадку складно обґрунтувати поважність причин пропуску строку на касаційне оскарження, адже формально копія рішення була отримана у межах такого строку.

У цьому випадку касаційну скаргу доводиться подавати разом із заявою про відновлення пропущеного строку та надією на розуміння суддів касаційної інстанції, адже дуже часто суд касаційної інстанції не визнає викладені скаргником причини пропуску строку поважними і, як наслідок не відкриває касаційне провадження у справі, поставивши тим самим крапку в розгляді справи.

У пункті 7 постанови ВССУ роз'яснюється, що якщо недотримання строків касаційного оскарження було зумовлено діями (бездіяльністю) суду, зокрема особу не було належним чином повідомлено про час і місце судового засідання або їй не надіслано протягом двох днів з дня складання повного судового рішення його копію, як це передбачено частиною 3 статті 222 ЦПК України, а також статтями 317, 321 ЦПК України, то ці обставини можуть бути підставою для поновлення строку на касаційне оскарження за заявою особи, яка оскаржує судове рішення.

З одного боку, цей пункт в постанові ВССУ дає надію, тим особам які пропустили строк на подання касаційної скарги у зв'язку з невчасним отриманням повного тексту суду апеляційної інстанції. Але з іншого боку, диспозитивне твердження, що «ці обставини можуть бути підставою для поновлення строку», залишають суддям касаційної інстанції можливість зайняти іншу позицію та не поновлювати пропущений строк. Зокрема необхідно встановити, чи дійсно дією/бездіяльністю суду було зумовлено пропуск строку (а випадки, коли це зумовлено діями чи бездіяльністю підприємств зв'язку чи кур'єра нормативно не врегульовано).

Відповідно до п. 5 ч. 5 ст. 328 ЦПК України у суді касаційної інстанції з'являється особлива підстава для відмови у відкритті провадження, зокрема, якщо касаційна скарга є необґрунтованою і викладені в ній доводи не викликають необхідності перевірки матеріалів справи. Однак для того, щоб зробити висновок про необґрунтованість касаційної скарги, суддя Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних та кримінальних справ, повинен здійснити

У §35 рішення від 21 лютого 1975 року у справі «*Golder v. the United Kingdom*» [12] Європейський суд з прав людини вказав, що «принцип, відповідно до якого цивільний позов повинен бути переданий на розгляд судді, оцінюється як один з універсальних «визнаних» основоположних принципів права; те саме стосується і принципу міжнародного права, що забороняє відмову у правосудді». А «у разі, якщо немає судового розгляду, такі характеристики процесу як справедливість, публічність, динамізм втрачають зміст».

У §43 рішення від 12 липня 2001 року у справі «*Prince Hans-Adam II of Liechtenstein v. Germany*» [13] Європейський суд з прав людини наголосив, що «параграф 1 статті 6 забезпечує для кожного право на розгляд у суді будь-якого спору відносно його цивільних прав і обов'язків. У цей спосіб стаття передбачає «право на суд», в якому право доступу, яким є можливість ініціювати судовий розгляд у цивільних справах, складає лише один з його елементів».

Відтак, відмова судді-доповідача судової палати у цивільних справах Верховного Суду України у відкритті касаційного провадження на тій підставі, що касаційна скарга, на думку цього одного судді, є необґрунтованою, а її доводи не викликають необхідності перевірки матеріалів справи, порушує право скаргника на суд, яке охоплюється змістом §1 ст. 6 Конвенції [14].

Як справедливо відзначає Р.М. Мінченко, «в залежності від професійного рівня судді, ступеня його загальної та фахової підготовки, суддя-доповідач дійде висновку щодо обґрунтованості чи необґрунтованості касаційної скарги» [15, с. 430]. В ухвалі судді ВССУ про відмову у відкритті касаційного провадження у справі як правило, наводяться формальні підстави для відмови та відсутня будь-яка аргументація з цього приводу. Зрозуміло, що для належної аргументації відмови у відкритті касаційного провадження суддя повинен вивчити та оцінити як саму касаційну скаргу так і документи, додані до неї (судові рішення, докази тощо).

Внаслідок такого недосконалого правового регулювання фактично нівелюється принцип колегіального розгляду справи на цьому етапі. Ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження означатиме для скаргника вичерпання всіх можливостей розгляду справи у національних судах України та можливість для суду касаційної інстанції не зреагувати на неправильне застосування норм матеріального та процесуального права. Позитивним моментом у застосуванні п. 5 ч. 5 ст. 328 ЦПК України може розглядатися відхилення скарг з метою зменшення навантаження на суддів, однак така мета не відповідає призначенню судочинства та забезпеченню права та справедливий суд.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене слід зазначити, що на етапі відкриття провадження у справі чи касаційного провадження суд покликаний проаналізувати наявність підстав для відмови у його відкритті. Однак на практиці у зв'язку з недосконалим законодавчим регулюванням, неоднозначною судовою практикою, різним тлумаченням норм цивільного процесуального законодавства трапляються випадки судових помилок з даного питання. Зокрема, положення ч. 2 ст. 122 на практиці не набувають повноцінного застосування, чез те, що певні підстави для відмови у відкритті провадження у справі відомими стають лише під час попереднього судового засідання, або вже після відкриття провадження. З цього слідує, що суддя не маючи практичних можливостей визначити за встановлений строк – 3 дні з моменту надходження заяви до суду з'ясувати всі обставини, які можуть бути підставами для відмови у відкритті провадження. На стадії касаційного оскарження найбільш проблемною є така підста-

ва для відмови у відкритті провадження як необ- потреба у подальшому удосконалення цивільного
грунтованість касаційної скарги. У зв'язку з цим є процесуального законодавства.

Список літератури:

1. Конституція України [Електронний ресурс]: прийнята на п'ятій сесії Верхов. Ради України 28 черв. 1996 р.: [станом на 30.09.2016 р.] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page>
2. Про судоустрій та статус суддів [Електронний ресурс]: Закон України 02.06.2016 № 1402-VIII: [станом на 12.02.2017 р.] // Законодавство України / Верхов. Рада України. – Текст. дані. – Київ, 2017. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
3. Логінов О. А. Цивільний процес України [Текст]: навч. посіб. / О. А. Логінов, О. О. Штефан. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 361 с. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1340080748347/pravo/pravo_pozov
4. Цивільний процесуальний кодекс України: за станом на 12 груд. 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/page>
5. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції [Електронний ресурс]: постанова пленуму Верховного Суду України № 2 від 12.06.2009 р. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-09>
6. Сімейний кодекс України: за станом на 12 груд. 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
7. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / С.С. Бичкова, Ю. В. Білоусов, В. І. Бірюков та ін.; За заг. ред. С. С. Бичкової. – К.: Атіка, 2008. – 840 с.
8. Про третейські суди [Електронний ресурс]: Закон України від 11.05.2004 р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>
9. Цивільний кодекс України: за станом на 12 груд. 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
10. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом [Електронний ресурс]: Закон України від 14.05.1992 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
11. Про судову практику розгляду цивільних справ у касаційному порядку: постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 14 червня 2012 року № 10. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0010740-12>
12. Рішення Європейського суду з прав людини від 21 лютого 1975 року у справі «Golder v. the United Kingdom» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=html&highlight=Golder&sessionid=24405272&skin=hudoc-en>
13. Рішення Європейського суду з прав людини 12 липня 2001 року у справі «Prince Hans-Adam II of Liechtenstein v. Germany» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=html&highlight=Prince%20%20Hans-Adam&sessionid=24405328&skin=hudoc-en>
14. Гудима Д. А. §1 ст. 6 конвенції 1950 року: деякі проблеми реалізації у судах загальної юрисдикції в Україні [Електронний ресурс] / Д. А. Гудима – Режим доступу: <http://www.c50.com.ua/article/gudyma-d-1-st-6-konventsiyi-1950-roku-deyaki-problemy-realizatsiyi-u-sudakh-zagalnoyi-yurysd>
15. Мінченко Р. М. Особливості відкриття касаційного провадження та підготовки справи до судового розгляду в касаційній інстанції / Р. М. Мінченко // Актуальні проблеми держави і права. – 2011. – Вип. 57. – С. 427-433.

Водоп'ян Т.В., Кубай І.Ю.

Учебно-научный институт права

Национального университета водного хозяйства и природопользования

ОТКАЗ В ОТКРЫТИИ ПРОИЗВОДСТВА ПО ДЕЛУ И КАССАЦИОННОГО ПРОИЗВОДСТВА: ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ГРАЖДАНСКОГО СУДОПРОИЗВОДСТВА

Аннотация

В статье рассмотрены проблемные вопросы открытия производства по гражданскому делу и вопросы отказа в открытии производства по делу. Исследованы основания для отказа в открытии производства, которые определены гражданским процессуальным законодательством, дана характеристика и правовой анализ указанных оснований. Освещены теоретико-правовые пробелы в гражданском законодательстве об отказе в открытии производства по делу, которые составляют трудности в практическом применении судом. Проанализированы основания для отказа в открытии кассационного производства. Обоснованно проблематичность применения такого основания отказа в открытии кассационного производства как необоснованность кассационной жалобы.

Ключевые слова: открытие производства, основания для отказа в открытии производства, кассационное обжалование, отказа в открытии кассационного производства, исковое заявление.

Vodopian T.V., Kubay I.Yu.

Institute of Law

National University of Water and Environmental Engineering

REFUSAL TO OPEN PROCEEDINGS AND CASSATION PROCEEDINGS: CIVIL PROCEEDINGS PROBLEMATIC ISSUES

Summary

The article is devoted to the issues of opening proceedings in a civil case and the issue of refusal to open proceedings. The reasons for the refusal to initiate proceedings identified in the civil procedural law, given the description and analysis of these legal grounds were investigated. The theoretical and legal gaps in the civil law on refusal to open proceedings, which make difficulties in the practical application of the court, are lighted up. The reasons for the failure to appeal were analyzed. The problems in usage of such grounds of refuse to open cassation proceedings as unfounded appeal were justified.

Keywords: opening of proceedings, grounds for refusal to open proceedings, cassation appeal, refusal to open cassation proceedings, lawsuit.